

ЗАПИСНИК

**од 04 - та седница на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги
одржана на 28.01.2014 година**

Присутни членови на Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги: д-р Зоран Трајчевски, д-р Милаим Фетаи, д-р Борис Арсов, акад. Бојан Шоптрајанов, м-р Алма Машовиќ, Селвер Ајдини, Столе Наумов, Лазо Петрушевски, Антонио Јовановски, м-р Методија Јанчески, Бранко Радовановиќ, м-р Васко Петревски, Замир Мехмети, Сељадин Џезаири, Методи Стоименовски.

Отсутни членови на Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги:/

Присутни од Стручната служба: Андриана Скерлев – Чакар, Огнен Неделковски, Горан Радуновиќ, м-р Драгица Љубевска, м-р Ружица Бошнакоска Јотевска, Луција Ѓурковиќ.

Други присутни:/

Претседателот на Советот на Агенцијата, д-р Зоран Трајчевски ја отвори 04-та седница на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги. Седницата започна во 17 часот и се одржа во просториите на Агенцијата.

Советот, едногласно со 15 гласа „за“ од Претседателот на Советот на Агенцијата д-р Зоран Трајчевски, Заменикот на претседателот на Советот на Агенцијата д-р Милаим Фетаи и членовите на Советот на Агенцијата д-р Борис Арсов, акад. Бојан Шоптрајанов, м-р Алма Машовиќ, Селвер Ајдини, Столе Наумов, Лазо Петрушевски, Антонио Јовановски, м-р Методија Јанчески, Бранко Радовановиќ, м-р Васко Петревски, Замир Мехмети, Сељадин Џезаири, Методи Стоименовски, го усвои следниот:

Дневен ред

1. Концепт за мониторинг на радио и телевизиските програмски сервиси за Избори 2014 и Методологијата за мониторинг на изборното медиумско претставување преку радио и телевизиските програмски сервиси за време на изборните процеси.

Точка 1

Советот на Агенцијата го разгледа предложениот Концепт за мониторинг на радио и телевизиските програмски сервиси за Избори 2014 и Методологијата за мониторинг на изборното медиумско претставување преку радио и телевизиските програмски сервиси за време на изборните процеси.

Раководителката на Секторот за програмски работи ги претстави Концептот за мониторинг на изборите во 2014 година и Методологијата за мониторинг на изборното медиумско претставување преку радио и телевизиски програмски сервиси за време на изборни процеси.

Концептот, како што објасни таа, се однесува конкретно на изборниот процес во 2014 година и во него се утврдени: периодите на мониторинг (кога започнува и кога завршува мониторингот во секој од периодите на мониторинг - пред кампања, прв круг,

втор круг, изборен молк); опфатот на медиуми (во периодот пред кампања предмет на мониторинг ќе бидат 45 радио и ТВ сервиси на државно и регионално ниво, а во периодот на изборна кампања 109 сервиси, покрај на државно и регионално и на локално ниво); примерокот од програмата на медиумите што ќе се анализира; начинот на реализација на мониторингот и бројот на потребни надворешни соработници (условите за нивен избор се: да имаат завршено најмалку средно образование, да не се членови на политичка партија и да не се вработени во радио или во телевизија, што треба да го потврдат со изјава, да се оспособени за работа на компјутер и да поседуваат компјутер и пристап до Интернет, РА и ТВ апарат, како и да имаат квалитетен технички прием на РА и на ТВ станиците што ќе ги анализираат).

Методологијата за мониторинг пак, е генерален документ кој се однесува на сите изборни процеси. Направена е врз основа на измените во Изборниот законик и во неа е детално објаснето како ќе се прави мониторинг на сите законски одредби поврзани со медиумското известување. Методологијата се состои од неколку целини: правна рамка, цели на мониторингот, предмет и метод. Во рамките на методот, е дефинирано кои квантитативни и квалитативни аспекти ќе се анализираат во дневно-информативните програми и на кој начин; потоа кои прашања се важни за посебните информативни програми (интервјуа, дебати, РА/ТВ соочувања и сл.); што се ќе се мониторира во облиците на директен пристап до публиката/гласачите (бесплатно политичко претставување и платено политичко рекламирање) и што се ќе се смета за прекршување на изборниот молк.

Раководителката на Секторот за програмски работи потенцираше дека со последните измени во Изборниот законик, сега сите правила поврзани со медиумското покривање на изборните процеси се наоѓаат во Законикот, односно дека престанале да важат Правилникот за однесувањето на радиодифузерите во периодот пред кампања и Правилникот за рамноправен пристап за време на изборна кампања.

Таа се осврна и на разликите во правилата за обезбедување рамноправен пристап на учесниците во изборна кампања во вестите меѓу комерцијалните медиуми и Јавниот радиодифузен сервис. Посочи дека правилото за поделба на времето од вестите кај Јавниот радиодифузен сервис на три третини, една за дневни настани, една за информации поврзани со кампањата на партиите од власта, и една за кампањата на партиите од опозицијата, не ги опфаќа независните кандидати, кандидатите на вонпарламентарната опозиција, на новоформирани партии и сл. Истото се однесува и на бесплатното претставување кое согласно член 76-а од Изборниот законик е планирано да се емитува на програмскиот сервис наменет за емитување на активностите на Собранието на Република Македонија.

Членот на Советот на Агенцијата, Столе Наумов во однос на предложената точка, рече за да се заштити Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги од сите евентуални забелешки кој ќе се појават во процесот на мониторирање на Изборите за кој се уште не е утврдено дали ќе бидат претседателски или и парламентарни заедно, смета дека треба да каже неколку работи како коментар на тоа што е донесено како измени на Изборниот законик. За одредени делови од него се дозволуваат различни толкувања, кој што можат да создадат проблеми во утврдувањето на обврските на медиумите во мерењето на балансот. Рече дека сака да го нагласи на пример членот 75 од Изборниот Законик каде пишува дека јавниот радиодифузен сервис и трговските радиодифузни друштва кој одлучиле да ги покриваат изборите се должни тоа да го прават на правичен, избалансиран и непристрасен начин за својата вкупна програма. Исто така во член 30 за различен вид на Избори се утврдени правила за радиодифузерите, каде за избор на претседател пишува дека медиумите треба да го почитуваат принципот на еднаквост на сите кандидати за претседател и во првиот и во вториот круг, за избор на пратеници пишува

дека треба да биде покривањето на настаните во согласност со принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи на кандидатите на пратеници, слично е и за локалните избори. Од друга страна контрадикцијата е дека во член 34 од Изборниот законик на јавниот радиодифузен сервис му се наложува следното: „за време на изборната кампања јавниот радиодифузен сервис е должен да обезбеди рамноправен пристап во информативната програма, при што една третина е за времето за дневни настани во земјата и светот, една третина за власта и партиите и третата третина за активностите на политичките партии во опозиција. Се додава дека времето за информирање на активностите на кампањата за политичките партии од опозицијата ќе биде распоредена согласно со резултатите од последните парламентарни избори што е во контрадикција со првиот став кој упатува на рамноправно, еднакво, избалансирано известување за сите кандидати. Во однос на Собранискиот канал рече дека има проблем во однос на бесплатното преставување, каде вели дека распоредот на времето што ќе им биде дадено на кандидатите ќе биде според резултатите од последните избори. Но, запраша, што да прават оние кој се појавиле како нови политички субјекти? Тие, рече, со овој Закон се дискриминирани. Очигледно големите партии кој се договарале за Изборниот законик мислеле само на своите интереси но жално е што ниту еден од овие мали субјекти, дали не го прочитале или не следеле, досега не реагирале. Членот на Советот на Агенцијата, Столе Наумов, рече дека по сето ова можат да ја обвинат Агенцијата дека не постапила согласно начелата на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги. Треба да се земе во предвид и дека, како што рече е „голем патриот“, го радува тоа што програмата на јавниот радиодифузен сервис на албански јазик ќе треба да дава повеќе за македонските партии, но тоа ќе направи проблем на Агенцијата и воопшто на општеството, односно на директорот кога ќе се утврди дека нема избалансираност согласно Изборниот законик, и би требало да биде разрешен. Смета дека кога се пишувале сите овие работи не се водело сметка за сите детали и тоа остава простор за проблеми кој што можат да ја засегаат и Агенцијата. Предложи за овие избори да се води сметка согласно искуството од претходниот изборен циклус за отстапувања кој се случуваа на пример во утринските појаси каде настапуваа кандидатите за градоначалници, советници и сл., што не е соодветно. Исто така предложи сето ова во детали да им се објасни на сите медиуми, за да не се случува тоа што се случуваше во претходниот изборен циклус.

Заменикот на претседателот на Советот на Агенцијата, д-р Милаим Фетаи, рече дека со оглед на сите новини кои се позитивни од измените во Изборниот законик кој ја овластуваат Агенцијата во смисла на соодветно имплементирање на Изборниот законик, во кој е вложено многу труд и залагање од страна на пратениците и како резултат во целина нормално дека е во функција на што по професионално, по објективно покривање на Изборите од страна на медиумите што на нас како Агенција ни дава можност да немаме големи дилеми туку да го спроведеме овој закон во пракса со сите позитивни консеквенции што ги има кон публиката која ќе биде вклучена во следење на изборните активности. Објасни дека сака да се задржи околу дилемата која законодавецот односно пратениците ја немале во предвид во моментот кога разговарале. Се работи за член 34 од Изборниот законик во измените, а се однесува на член 76 од Изборниот законик кој пак се однесува на јавниот сервис во поглед на времетраењето на информирање на активностите на кампањата на политичките партии од власта и опозицијата каде времето ќе биде тоа распределено според резултатите од последните парламентарни избори а се однесува на целокупниот јавен сервис без да се направи дистинкција дека внатре во јавниот радиодифузен сервис има и втора програма која е наменета претежно за емитување на програмата на албански јазик. Со оглед на специфичностите што ги има таа програма во смисла на

публиката за која е наменета и која ќе ја следи изборната кампања, рече дека унифицирањето на времето за сите кандидати подеднакво, како дека идејата е добра и позитивна, во смисла дека на публиката треба да и бидат презентирани сите кандидати. Но, оваа публика ја следи програмата на албански јазик, и нормално е дека преферираат, и во минатото и сега да ги следат активностите на политичките партии кои се организирани на национално-етничка основа. Ќе се постави во една неповолна позиција самата мисија на јавниот сервис кој е наменет за граѓаните да ги следат што поблиску активностите на политичките партии, односно носителите на јавни функции кој ќе бидат во кампањата, и следствено на тоа во втората програма на албански јазик, кандидатите кој ќе бидат презентирани со оглед на времетраењето од последните избори, ќе остане помалку време за кандидатот од албанската заедница. Агенцијата ќе го спроведува Законот, но јавниот сервис колку ќе успее ова да го спроведе во дело бидејќи има големи реакции и од самите оние кој ја водат втората програма и од публиката. Предложи Агенцијата во тој поглед да биде малку пофлексибилна и да се прилагоди кон реалноста во однос на избалансираност за позиција и опозиција, бидејќи треба да се размислува дека во опозиција има и албански партии. Како колатерална штета рече ќе дојде незавидната позиција на раководството на втората програма на албански јазик, кој ќе бидат во маќа да го спроведат ова во дело.

Членот на Советот, Бранко Радовановиќ, во однос на измените од Изборниот законик, рече дека не сака да оценува, бидејќи не е правник по професија, но бидејќи станува збор за една очигледна противречност, ќе мораме, рече, да се фокусираме на договор со јавниот сервис, односно да се направи еден „централен договор“ за да се види како ќе се реши тој проблем за да нема штета за никого.

Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, со 15 гласа „за“ од Претседателот на Советот на Агенцијата, д-р Зоран Трајчевски, Заменикот на претседателот на Советот на Агенцијата, д-р Милаим Фетаи и членовите на Советот на Агенцијата д-р Борис Арсов, акад. Бојан Шоптрајанов, м-р Алма Машовиќ, Селвер Ајдини, Столе Наумов, Лазо Петрушевски, Антонио Јовановски, м-р Методија Јанчески, Бранко Радовановиќ, м-р Васко Петревски, Замир Мехмети, Сељадин Џезаири, Методи Стоименовски, го усвои предложениот Концепт за мониторинг на радио и телевизиските програмски сервиси за Избори 2014 и Методологијата за мониторинг на изборното медиумско претставување преку радио и телевизиските програмски сервиси за време на изборните процеси.

Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги го задолжи Секторот за европска и меѓународна соработка и односи со јавноста, Концептот за мониторинг на радио и телевизиските програмски сервиси за Избори 2014 и Методологијата за мониторинг на изборното медиумско претставување преку радио и телевизиските програмски сервиси за време на изборните процеси, да ги објави на веб страницата на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги со 15 гласа „за“ од Претседателот на Советот на Агенцијата, д-р Зоран Трајчевски, Заменикот на претседателот на Советот на Агенцијата, д-р Милаим Фетаи и членовите на Советот на Агенцијата д-р Борис Арсов, акад. Бојан Шоптрајанов, м-р Алма Машовиќ, Селвер Ајдини, Столе Наумов, Лазо Петрушевски, Антонио Јовановски, м-р Методија Јанчески, Бранко Радовановиќ, м-р Васко Петревски, Замир Мехмети, Сељадин Џезаири, Методи Стоименовски, го задолжи Секторот за економско-финансиски работи да подготви Барање за одобрување финансиски средства за реализација на активностите на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги за тековно следење на изборните активности во 2014-та година.

Советот на Агенцијата го задолжи Секретаријатот да го достави горенаведеното барање до Министерството за финансии на Република Македонија.

Бр. 02-517/4
30.01.2014 година
С к о п ј е

**Агенција за аудио и аудиовизуелни
медиумски услуги**
Претседател,
д-р Зоран ТРАЈЧЕВСКИ, с.р.

Записникот го водеше,
м-р Ружица Бошнакоска Јотевска

Изработил: м-р Ружица Бошнакоска Јотевска
Одобрил: Огнен Неделковски